

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 **Write short notes on: (ANY FOUR)** [20]

- A) Indian English
- B) Listening Skills for professional development
- C) Formal Communication in spoken English
- D) Benefits of Effective Communication
- E) Methods to develops writing skills
- F) English as a Global language.

Q.2 **Read the passage below and answer questions:**

There is a saying that goes : 'No situation is so bad that you cannot make worse by losing your temper'. Many times we have seen this happen to ourselves and to others where losing one's temper makes the situation worse. Friendships and relationships have broken up because one party, or both, lost their cool and lashed out with their tongues and said unforgivable things to each other.

It is crystal clear that keeping our cool is much better than losing our tempers. Some who have lost their tempers have not only ruined their own lives but also the lives of their loved ones. A moment of uncontrollable anger may be the cause behind many violent crimes. After all, not every criminal is born with a truly devious mind. There are more than a few abusive fathers and husbands languishing in jail, wondering what possessed them to do what they did. After all, the person they had hurt was someone they must have loved dearly.

It is apparent that keeping cool is a quality that needs to be developed. How we envy those of us who always seem to be clam and at peace with the world! Why the difference in temper control between different people? It is precisely this difference that has allowed psychologists to agree that keeping cool can be developed over time and with much practice.

Bad temper is something that is like a bad habit which has been allowed to develop over time. It starts when one is young and innocent. We learn fast that throwing a temper tantrum gets us what we want. Without proper discipline and guidance, it is this grows into a difficulty in keeping cool.

- A) How can losing one's temper make a bad situation worse? [02]
- B) Why do some friendships break up? [02]
- C) What could be the reason behind some violent crimes? [02]
- D) Explain the sentence 'Not every criminal is born with a truly devious mind'? (Paragraph-2) [02]
- E) Why would people want to hurt someone they love? [02]
- F) Why do you think people envy those who can keep themselves clam? [03]
- G) Why do psychologists say that keeping cool can be developed? [02]
- H) Why is bad temper similar to a bad habit? [02]
- I) **Fill in the blanks using the correct form of words in the brackets:** [02]
  - i) The problem needs to be_____ (solve)
  - ii) Exercise is_____ (benefit) for health.
- J) How do children make use of temper tantrums? [01]

(P.T.O)

FYBA-I-REG/ATKT-DEC-2022-ECONOMICS-I

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) Draw neat diagrams and give examples wherever necessary.
आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा व उदाहरणे द्या.
- 4) Use of simple calculator is allowed.
साध्या गणकयंत्राचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:

- A) Define microeconomics. Explain its scope with suitable chart.
सुक्ष्मलक्षी अर्थशास्त्राची व्याख्या द्या. सुयोग्य तक्त्याच्या सहाय्याने त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- B) Explain the difference in approaches between positive and normative economics.
वास्तववादी अर्थशास्त्र आणि आदर्शवादी अर्थशास्त्राच्या दृष्टीकोणातील फरक स्पष्ट करा.
- C) Consider the function $Y=20 + 4X$. Take 5 different values of X and find Y. Draw a graph with the help of those values.
य = २० + ४क्ष हे कार्यात्मक फलन विचारात घेऊन व 'क्ष' ची ५ मुल्ये घेऊन 'य' काढा व त्या मूल्यांच्या आधारे आलेख काढा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:

- A) Explain with the help of three examples, why rational people think to the margin?
विवेकी लोक सिमांत लाभाचा का विचार करतात हे तीन उदाहरणांच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
- B) Explain the role of government in improving market outcomes.
बाजार निष्पत्ती सुधारणेतील सरकारची भूमिका स्पष्ट करा.
- C) A country's standard of living depends on its ability to produce goods and services-Justify.
देशातील राहणीमानाचा दर्जा हा त्या देशातील वस्तू व सेवा उत्पादनाच्या क्षमतेवर अवलंबून असतो या विधानाला न्याय द्या.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:

- A) Following is the demand schedule for chocolate.

Price (Rs)	Demand Units		
	Esha	Khushi	Shweta
20	12	15	20
25	10	13	18
30	05	10	16
35	01	08	14
40	00	03	10
50	00	00	5

- i. Prepare Market demand schedule.
ii. Draw the market demand curve.

(P.T.O)

FYBA-I-REG/ATKT-DEC-2022-ECONOMICS-I

खालील तक्ता चॉकलेटच्या मागणीचा आहे.

किंमत (रुपयांमध्ये)	मागणी नग		
	इशा	खुशी	श्वेता
२०	१२	१५	२०
२५	१०	१३	१८
३०	०५	१०	१६
३५	०१	०८	१४
४०	००	०३	१०
५०	००	००	५

१. बाजारपेठीय मागणीचा तक्ता तयार करा.

२. बाजारपेठीय मागणी वक्र काढा.

B) Explain the following: - स्पष्ट करा.

i) Shift in demand curve.

मागणी वक्रातील संक्रमण

ii) Movements along the demand curve.

मागणी वक्रातील हालचाल

C) Describe the Importance of elasticity of demand.

मागणीच्या लवचिकतेच्या महत्वाचे वर्णन करा.

Q.4 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:

A) Explain any three properties of indifference curves.

समवृत्ती वक्राची कोणतेही तीन वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

B) "Tangency between indifference curve and price line is a necessary condition but not a sufficient condition for consumer's equilibrium". - Discuss.

समवृत्ती वक्र व किंमतरेषामधील स्पर्श आवश्यक अट आहे परंतु उपभोक्त्याच्या संतुलनासाठीची पर्याप्त अट नाही.

C) Derive the demand curve with the help of price consumption curve.

किंमत उपभोग वक्राच्या आधारे मागणी वक्र काढा.

Q.5 **Write short answers on ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:

A) Price mechanism

किंमत यंत्रणा

B) Trade-off between inflation and unemployment

भाववाढ आणि वेरोजगारी यातील परस्परविरोधी संबंध

C) Different degrees of price elasticity of demand

मागणीच्या किंमत लवचिकतेचे विविध प्रकार

D) Consumer's Surplus

उपभोक्त्याचे संतोषाधिक्य

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

- Q.1 A) **Choose the right alternative: (ANY EIGHT)** [08]
योग्य पर्याय निवडा: (कोणतेही आठ)
- 1) The official language of Indian Union is _____.
A) English B) Hindi
C) Gujarathi D) Marathi
भारतीय संघराज्याची अधिकृत भाषा _____ आहे.
A) इंग्रजी B) हिंदी
C) गुजराती D) मराठी
- 2) Shwetambar and Digambar are two sects of _____.
A) Buddhism B) Sikhism
C) Jainism D) Zoroastrianism
श्वेतांबर आणि दिगंबर हे _____ चे दोन पंथ आहेत.
A) बौद्ध धर्म B) शीख धर्म
C) जैन धर्म D) झोरास्ट्रियन धर्म
- 3) Visual handicap can be caused due to nutritional deficiency of _____.
A) Vitamin A B) Iodine
C) Sodium D) Vitamin C
_____ पोषण कमतरतेमुळे दृष्टी दोष निर्माण होऊ शकतो.
A) व्हिटॅमिन A B) आयोडीन
C) सोडियम D) व्हिटॅमिन C
- 4) _____ causes gradual weakening of muscle fibers.
A) Spina Bifida B) Cystic Fibrosis
C) Muscular Dystrophy D) Cerebral Palsy
_____ मुळे स्नायू तंतू हळूहळू कमकुवत होतात.
A) स्पायना बिफिडा B) सिस्टिक फायब्रोसिस
C) मस्कुलर डिस्ट्रोफी D) सेरेब्रल पाल्सी

FYBA-I-REG/ATKT-DEC-2022-F.C.

- 5) Disputes among the States of Tamil Nadu, Kerala and Karnataka arose over the use of _____ waters.
- A) Tungabhadra   B) Cauvery
C) Narmada   D) Godawari
- तामिळनाडू, केरळ आणि कर्नाटक राज्यांमध्ये _____ पाण्याच्या वापरावरून वाद निर्माण झाला.
- A) तुंगभद्रा   B) कावेरी
C) नर्मदा   D) गोदावरी
- 6) Schedule Castes are not found in _____.
- A) Bengaluru   B) Mizoram
C) Assam   D) Nagaland
- _____ मध्ये अनुसूचित जाती आढळत नाहीत.
- A) बंगळूरू   B) मिझोरम
C) आसाम   D) नागालँड
- 7) India is a _____ of states.
- A) Combination   B) Union
C) Confederation   D) Collaboration
- भारत हे _____ राज्ये आहेत.
- A) संयोजन   B) युनियन
C) कॉन्फेडरेशन   D) सहयोग
- 8) Santhal, Pardhi, Bhil, Naga are _____ of India.
- A) Languages   B) Regions
C) Cults   D) Tribes
- संथाल, पारधी, भिल्ल, नागा हे भारताचे _____ आहेत.
- A) भाषा   B) प्रदेश
C) पंथ   D) जमाती
- 9) _____ is the head of the Gram Panchayat.
- A) Sarpanch   B) Patil
C) Gram Sevak   D) Speaker
- _____ हे ग्रामपंचायतीचे प्रमुख आहेत.
- A) सरपंच   B) पाटील
C) ग्रामसेवक   D) सभापती

FYBA-I-REG/ATKT-DEC-2022-F.C.

- 10) The term _____ means that people of India are not subordinate to any other external authority.
A) Secular B) Sovereign
C) Liberal D) Republic

_____ या शब्दाचा अर्थ असा आहे की भारतातील लोक इतर कोणत्याही बाह्य अधिसत्तेच्या अधिन नाहीत.

- A) धर्मनिरपेक्ष B) सार्वभौम
C) उदारमतवादी D) प्रजासत्ताक

B) State whether the following statements are TRUE or FALSE: (ANY SEVEN) [07]

खालील विधाने चूक कि बरोबर ते लिहा: (कोणतेही सात)

- 1) People in Northern Himalayas and near the Burmese border speak Sino – Tibetan languages.
उत्तर हिमालयातील आणि बर्मा सीमेजवळील लोक चीन-तिबेटी भाषा बोलतात.
- 2) Positive discrimination is against Fundamental Rights of the citizens.
सकारात्मक भेदभाव हा नागरिकांच्या मूलभूत हक्कांच्या विरोधात आहे.
- 3) Domestic violence is not always physical.
घरगुती हिंसा नेहमीच शारीरिक नसते.
- 4) Britain has republican form of government.
ब्रिटनमध्ये सरकार रिपब्लिकन स्वरूपाचे आहे.
- 5) Fundamental Duties are written in Part IV-A of the constitution.
संविधानाच्या भाग IV-अ भागामध्ये मूलभूत कर्तव्ये लिहिली आहेत.
- 6) Sikhism is a monotheistic religion.
शीख धर्म हा एकेश्वरवादी धर्म आहे.
- 7) Maharashtra Navnirman Sena is a national party.
महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना हा राष्ट्रीय पक्ष आहे.
- 8) Seats are not reserved for women at the local self – government.
स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये महिलांसाठी जागा राखीव नाहीत.
- 9) Indian constitution recognizes 22 official languages.
भारतीय संविधानाने 22 अधिकृत भाषांना मान्यता दिली आहे.
- 10) The Mayor is elected for a term of five years.
नगराध्यक्षाची निवड पाच वर्षांच्या कालावधीसाठी केली जाते.

Q.2 A) Explain the concept of violence against women along with causes, types and what can be done to end the violence against women? [15]

महिलांवरील हिंसाचाराची संकल्पना स्पष्ट करा. महिलांवरील हिंसाचाराची कारणे, प्रकार सांगा. महिलांवरील हिंसाचार थोपवण्यासाठी काय करता येईल?

OR

B) Describe the signs, symptoms and causes of visual handicap. Describe the types and causes of mental disability. [15]

दृष्टी दोषाची चिन्हे, लक्षणे आणि कारणांचे वर्णन करा. मतिमंदतेचे प्रकार आणि कारणे सांगा.

(P.T.O)

FYBA-I-REG/ATKT-DEC-2022-F.C.

- Q.3 A) Describe characteristics of caste and caste system and explain inequalities caused by the caste system. [15]
जाती आणि जातिव्यवस्थेच्या वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा आणि जातिव्यवस्थेमुळे उद्भवणाऱ्या असमानता स्पष्ट करा.
- OR**
- B) Describe the causes of communalism and measures to combat communal violence. [15]
सांप्रदायिकतेची कारणे आणि सांप्रदायिक हिंसाचाराचा सामना करण्यासाठीच्या उपायांचे वर्णन करा.
- Q.4 A) Explain the fundamental duties as described in Article 51 A of the Indian constitution. [15]
भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद ५१ अ मध्ये वर्णन केल्याप्रमाणे मूलभूत कर्तव्ये स्पष्ट करा.
- OR**
- B) Explain the salient features of the Indian constitution. [15]
भारतीय संविधानाची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- Q.5 A) Describe the salient features of 73rd Constitutional Amendment Act. [15]
७३व्या घटनादुरुस्ती कायद्याच्या ठळक वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.
- OR**
- B) **Write short notes on ANY THREE of the following:** [15]
खालीलपैकी कोणत्याही तीन वर थोडक्यात उत्तरे लिहा:
- 1) Multiculturalism and India
बहुसांस्कृतिकता आणि भारत
  - 2) Regional variations of Tribes and their characteristics
जमातींची प्रादेशिक भिन्नता आणि त्यांची वैशिष्ट्ये
  - 3) India as a Multi – Religious society
भारत एक बहु-धार्मिक समाज
  - 4) Ideals to be achieved by the Indian State
भारतीय राज्याने साध्य करावयाचे आदर्श
  - 5) Other important duties of the citizen
नागरिकांची इतर महत्त्वाची कर्तव्ये

७३००४०३

सूचनाएँ: १) निम्नलिखित सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

- प्र.१ निम्नलिखित संदर्भ सहित व्याख्या किजिए। (२०)
- अ. “यह मंदिर का दीप इसे नीरव जलने दो
रजत शंख घडियाल स्वर्ण वंशी-वीणा-स्वर,
गये आरती बेला को शत - शत लय से भर”
- अथवा
- अ. कुसुम कपोलों पर वे लोल शिशिर-कण
तुम किरणों से अश्रु पोछ लेते हो
नव प्रभात जीवन में भर देते हो।
- आ. “ ‘सिस्चन दादा’ कामकाज का घर, पाँच तरह के लोग पाँच किस्म की बात करेंगे। तुम
किसी की बात पर काम मत करो।”
- अथवा
- आ. “अच्छा तो फिर प्रायश्चित का प्रबंध करवाओ रामू की माँ ग्यारह तोला सोना निकालो, मैं
उसकी बिल्ली बनवा लाऊँ, दो घंटे में मैं बनवाकर लौटूँगा तब तक सब पूजा का प्रबंध कर
रखो।”
- प्र.२ निम्नलिखित दीर्घोत्तरी प्रश्नों के उत्तर लिखिए। (३०)
- इ. भारत माता का मंदिर कविता द्वारा गुप्त जी संपुर्ण देश का वर्णन कैसे करते हैं?
- अथवा
- इ. बापू के प्रति पन्तजी महात्मा गांधीजी का जीवन परिचय किस प्रकार करते हैं?
- ई. मनुष्य के मनोवृत्ती को प्रेमचंद जी ने किस प्रकार व्यक्त किया है?
- अथवा
- ई. इनाम कहानी द्वारा जैनेन्द्रजीने माँ-बच्चों के बीच का सुखद संवाद-वाद किस प्रकार व्यक्त
किया है?
- प्र.३ निम्नलिखित टिप्पणीयाँ लिखिए। (१०)
- अ. दैनिक अखबार
- अथवा
- अ. नागार्जुन कवि का परिचय
- ब. मनोवृत्ती कहानी के पुरुष चरित्र।
- अथवा
- ब. धनंजय की माँ।
- प्र.४ निम्नलिखित एक वाक्य में उत्तर लिखिए। (१०)
१. भारत माता का मंदिर कविता में किन चार महापुरुषों का उल्लेख है?
२. प्रतिक्षण क्या मांगता है?
३. लोल शिशिर कण किस पर है?

४. बापू के प्रति कविता के कवि का पूरा नाम लिखिए।
५. मनुष्य को जग कब पुजता है?
६. मोहन कुमार किस शहर गए थे?
७. काकी के सबसे छोटी बेटी का नाम क्या है?
८. इक्कीस दिन के पाठ के कितने रुपये ब्राह्मणों को देने थे?
९. मनोवृत्ति कहानी के पार्क में कौन सोया था?
१०. साधु-सर्दश-दर्शन के लिए कौन कौन गए?

प्र.५

निम्नलिखित दो में से किसी एक पर पत्रलेखन लिखिए।

(१०)

१. मुंबई महानगर कमिशनर को पानी अनियमित सुविधा का विवरण सम्बंधी शिकायत करते हुए एक पत्र संपादक के नाम लिखिए।

अथवा

२. पुत्र के विवाह पर पिता की ओर से एक निमंत्रण पत्र तैयार किजिए।

प्र.६

अ) निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर सूचना के अनुसार लिखिए।

(१०)

- १) वर्तनी का शुद्धता करें।
  १. आदमीयो
  २. दशन
- २) संज्ञा बनाए।
  १. लडका
  २. आलसी
- ३) सर्वनाम पहचाने।
  १. मैं अपना काम अपने आप करता हूँ।
  २. कल कौन आया?
- ४) विशेषणों की तुलना करें।
  १. अच्छा
  २. दीर्घ
- ५) क्रिया के अनुसार वचन बदले।
  १. वह पढता है।
  २. तू बोलेगा।

आ) निम्नलिखित अंग्रेजी अनुच्छेद का अनुवाद हिंदी में करें।

(१०)

We have gathered here today on the occasion of India's Republic Day. A short while ago, we have heard the speech, from our honorable Chief Guest after hoisting the national flag of India. We also got an opportunity to meet and hear the Chief Guest's speech on the Republic Day topic.

FYBA-I-REG/ATKT-DEC-2022-HISTORY-I

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Narrate the Political and Economic Causes of the Revolt of 1857.
१८५७च्या उठावाची राजकीय आणि आर्थिक कारणे सांगा.
- B) Review the major activities of the Indian Association
भारतीय संघटनेच्या प्रमुख कार्यांचा आढावा घ्या.
- C) Describe the role of Lord Ripon and A. O. Hume in the formation of the Indian National Congress.
भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या निर्मितीमध्ये लॉर्ड रिपन आणि ए.ओ. ह्यूम यांच्या भूमिकेचे वर्णन करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Discuss how moderates negotiated the constitutional reforms.
संवैधानिक सुधारणांबाबत मवाळांनी वाटाघाटी कशा केल्या यावर चर्चा करा.
- B) Evaluate the role of Lokmanya Tilak as an extremist.
लोकमान्य टिळकांच्या भूमिकेचे मूल्यमापन जहालवादी म्हणून करा.
- C) Examine the role of the revolutionaries based in Europe and North America.
युरोप आणि उत्तर अमेरिकेतील क्रांतिकारकांची भूमिका तपासा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Sketch the programme of the Non-cooperation Movement.
असहकार चळवळीचा कार्यक्रम रेखाटा.
- B) Explain the Civil Disobedience Movement.
सविनय कायदेभंग चळवळ स्पष्ट करा.
- C) Evaluate the process of the 'Quit India Movement' became a mass movement.
भारत छोडो आंदोलन हे जनआंदोलन बनण्याच्या प्रक्रियेचे मूल्यमापन करा.

(P.T.O)

FYBA-I-REG/ATKT-DEC-2022-HISTORY-I

Q.4 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Write a note on the Government of India Act of 1935.
१९३५च्या भारत सरकारच्या कायद्यावर एक टीप लिहा.
- B) Assess the importance the Cabinet Mission.
कॅबिनेट मिशनचे महत्त्व जाणून घ्या.
- C) Trace the genesis of the partition of India.
भारताच्या फाळणीच्या उत्पत्तीचा मागोवा घ्या.

Q.5 **Write Short Notes: (ANY TWO)** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर थोडक्यात उत्तरे लिहा:

- A) Effect of the Revolt of 1857.
१८५७च्या उठावाचा परिणाम.
- B) Partition of Bengal and the Extremists.
बंगालची फाळणी आणि जहालमतवादी.
- C) Satyagraha and Non-Violence.
सत्याग्रह आणि अहिंसा.
- D) The Mountbatten Plan.
माउंटबॅटन योजना.

०३१०१४०२३

FYBA-I-REG/ATKT-DEC-2022-MARATHI

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.१ अ) कथेची संकल्पना आणि स्वरूप स्पष्ट करा. [२०]
किंवा
ब) कथा साहित्याच्या प्रमुख अंगांची चर्चा करा.
- प्र.२ अ) रत्नाकर मतकरी आणि योगीराज वाघमारे यांच्या तुम्ही अभ्यासलेल्या कथांचा आढावा घ्या. [२०]
किंवा
ब) मरणानंतरही जात आडवी या कथेची सविस्तर चर्चा करा.
- प्र.३ टिपा लिहा: (कोणत्याही दोन) [१०]
१) नवकथा
२) भूक - उषाकिरण आत्राम
३) हा खेळ आयडेंटिटी थेटचा
४) अदृष्ट
- प्र.४ अ) मराठी लेखनाचे नियम स्पष्ट करा. [०५]
ब) पुढील वाक्यात योग्य विरामचिन्हांचा वापर करा
१) माझे काम पूर्ण झाले [०९]
२) मी स्टेशनवर गेलो होतो पण रेल्वे मिळाली नाही [०९]
३) आज बाजारात लसूण कांदा बटाटा मिरची स्वस्त होते [०९]
४) हा पदार्थ करण्याच्या तीन पद्धती आहेत तळून भाजून उकडून [०९]
५) भारतात एकूण किती राज्य आहेत [०९]
- प्र.५ पुढीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर सुमारे ३०० शब्दांचे बातमीपत्र तयार करा: [१०]
१) क्रिकेट मालिकेत भारताचा सततचा पराभव
२) मुंबई महानगरपालिकेच्या निवडणुका
- प्र.६ पुढीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर सविस्तर वृत्तांत लिहा. [१०]
१) सोमय्या महाविद्यालयात भोंडला उत्साहात साजरा
२) भारत जोडो यात्रा

(P.T.O)

FYBA-I-REG/ATKT-DEC-2022-MARATHI

- प्र.७ पुढीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर अर्ज लेखन करा: [१०]
- १) तुमच्या विभागात पसरलेल्या दुर्गंधी विषयी महानगरपालिकेला साफसफाई संदर्भात अर्ज लिहा.
- २) लोकमत या वृत्तपत्रात आलेल्या जाहिरातीला अनुषंगून तुमच्या आवडत्या विषयाच्या नोकरीसाठी अर्ज तयार करा.

- प्र.८ इंग्रजी उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर करा: [१०]
- अ) India is known as the land of festivals. It is a multicultural place with people from many religion and communities staying and celebrating together. Every season brings with it a festival of some community or the other.
- The spring season brings with it the colour and the festivity of Holi. The festival is enjoyed by all age groups and all sections of the society with equal zeal and zest.
- The festival of Holi was the most favourite with lord Krishna. It is believed that during the Ras lila, lord Krishna also played with colours with his Gopis. The holy celebrated at Vrindavan is still the most popular and enchanting. People sing and dance and play with colours together.

OR

- ब) Books are a source of great wisdom which are also our best companion in loneliness. Books broaden our Outlook in life. They import great moral values like compassion, love, generosity, humanity etc. They also preserve our culture, heritage and techniques and discourses of great people. They also encourage us by providing us true incidence from the lives of great men. Many of the curiosities of the human mind are put to rest by books. Reading them does not ask for any age, rather they can be a friend for a lifetime.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

FYBA-I-REG/ATKT-DEC-2022-PHILOSOPHY-I

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Discuss the various branches of Philosophy.
तत्त्वज्ञानाच्या विविध शाखांची चर्चा करा.
- B) Why is Ethics called as Normative Science?
नीतिशास्त्राला सामान्य विज्ञान का म्हणतात?
- C) What is Ethical relativism? Discuss its two forms.
नैतिक सापेक्षतावाद म्हणजे काय? त्याच्या दोन रूपांची चर्चा करा.
- Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Bring out the concept of Nishkama Karma Yoga in Indian philosophy.
भारतीय तत्त्वज्ञानातील निष्काम कर्मयोगाची संकल्पना समोर आणा.
- B) What are the different pathways of liberation in Hindu Philosophy?
हिंदू तत्त्वज्ञानात मुक्तीचे वेगवेगळे मार्ग कोणते आहेत?
- C) Explain Sthitaprajna as a moral ideal.
स्थितीप्रज्ञाला नैतिक आदर्श समजावून सांगा.
- Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) What are the major points of Socratic Ethics?
सॉक्रेटिक एथिक्सचे प्रमुख मुद्दे कोणते आहेत?
- B) Discuss Plato's philosophy of leading a virtuous life.
सद्गुणयुक्त जीवन जगण्याच्या प्लेटोच्या तत्त्वज्ञानाची चर्चा करा.
- C) What do you understand by Aristotle's ethics of character?
अॅरिस्टॉटलच्या चारित्र्याचे नीतिशास्त्र तुम्हाला काय समजते?

(P.T.O)

FYBA-I-REG/ATKT-DEC-2022-PHILOSOPHY-I

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Discuss the age-old conflict between freedom and determinism.
स्वातंत्र्य आणि निश्चयवाद यांच्यातील जुन्या संघर्षाची चर्चा करा
- B) "The best solution to the problem of free will is self-determinism". Explain.
"स्वातंत्र्याच्या समस्येवर सर्वोत्तम उपाय म्हणजे स्व-निर्णयवाद". स्पष्ट करणे.
- C) Comment of the theory of indeterminism with respect to the idea of freedom.
स्वातंत्र्याच्या कल्पनेच्या संदर्भात अनिश्चिततावादाच्या सिद्धांताची टिप्पणी.

Q.5

Write Short Notes: (ANY TWO)

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर थोडक्यात उत्तरे लिहा:

- A) Types of Values
मूल्यांचे प्रकार
- B) Dharma
धर्म
- C) Greek Ethics of living a good life
चांगले जीवन जगण्याचे ग्रीक नीतिशास्त्र
- D) Compatibilism
सुसंगतता

०३१०१४०२३

FYBA-I-REG/ATKT-DEC-2022-POL. SCIENCE-I

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain in brief the salient features of the Indian constitution.
भारतीय संविधानाची ठळक वैशिष्ट्ये थोडक्यात लिहा.
- B) Explain the importance of the preamble of constitution of India.
भारतीय राज्यघटनेच्या प्रस्ताविकेचे महत्व स्पष्ट करा.
- C) Describe the unitary and federal features of the constitution.
राज्यघटनेच्या एकात्मक आणि संघराज्यात्मक वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Describe in brief the Directive Principles of State Policy and its implementation.
राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे आणि त्याच्या अंमलबजावणीचे थोडक्यात वर्णन करा.
- B) Write a brief note on the Part III of the constitution.
राज्यघटनेच्या भाग ३ वर थोडक्यात टिपण लिहा.
- C) Explain the various freedoms guaranteed under Art. 19 to Art. 22.
अनुच्छेद १९ ते २२ अंतर्गत हमी दिलेल्या विविध स्वातंत्र्यांचे स्पष्टीकरण करा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain the powers, functions and position of the lower house of the parliament.
संसदेच्या कनिष्ठ सभागृहाचे अधिकार, कार्ये आणि स्थान स्पष्ट करा.
- B) Discuss the role of the speaker of the Lok Sabha.
लोकसभेच्या अध्यक्षाच्या भूमिकेची चर्चा करा.
- C) Explain the concept of judicial activism in detail with reference to Indian Judiciary.
भारतीय न्यायव्यवस्थेच्या संदर्भात न्यायालयीन सक्रियतेची संकल्पना तपशीलवार स्पष्ट करा.

(P.T.O)

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Describe the powers, functions and role of the Prime Minister.
पंतप्रधानांचे अधिकार, कार्ये आणि भूमिका यांचे वर्णन करा.
- B) Discuss the role and functions of the Union cabinet.
केंद्रीय मंत्रिमंडळाची भूमिका आणि व त्याच्या कार्याची चर्चा करा.
- C) Describe the salient features of the 74th Constitution Amendment Act.
७४ व्या घटना दुरुस्ती कायद्याच्या ठळक वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.

Q.5

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain the powers of the Supreme Court of India.
भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे अधिकार स्पष्ट करा.
- B) Write a brief note on the Vice President of India.
भारताच्या उपराष्ट्रपतीबाबत थोडक्यात टिपण लिहा.
- C) Explain the powers and functions of the union council of ministers.
केंद्रीय मंत्री परिषदेचे अधिकार आणि कार्ये स्पष्ट करा.

७३००८०२

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) All questions have internal option.

सर्व प्रश्नांना अंतर्गत पर्याय आहेत.

4) Draw neat diagrams, flowcharts wherever necessary.

आवश्यक तिथे सुबक आकृत्या काढा.

Q.1

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Define Psychology and explain structuralism, functionalism and Psychoanalysis approaches in early years of Psychology.

मानसशास्त्राची व्याख्या द्या आणि संरचनावाद, कार्यवाद आणि मनोविश्लेषणात्मक सिद्धांत हे मानसशास्त्राच्या सुरुवातीच्या काळातील दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

B) Describe naturalistic and laboratory observation and correlational methods in Psychology.

मानसशास्त्रातील नैसर्गिक निरीक्षण, प्रयोगशालेय निरीक्षण आणि सहसंबंधात्मक अभ्यास पद्धती विशद करा.

C) Explain the four goals of Psychology and describe the ethical guidelines for doing research with people.

मानसशास्त्राची चार प्रमुख ध्येये स्पष्ट करा आणि मानसशास्त्रीय संशोधनातील नैतिकता विशद करा.

Q.2

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Explain the action potential in a neuron.

चेतापेशीतील क्रियाविभव स्पष्ट करा.

B) Describe the location and role of various endocrine glands.

विविध अंतःस्त्रावी ग्रंथींचे स्थान आणि कार्य विशद करा.

C) Identify different structures and functions of the Hindbrain.

मेंदू स्कंधातील प्रमुख भाग आणि त्यांची कार्ये मांडा.

Q.3

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Explain the contribution of Thorndike and Skinner to the concept of operant learning.

कारक अभिसंधानामध्ये थोर्नडाईक आणि स्किनर यांचे योगदान स्पष्ट करा.

B) **Write notes on :** 1. Learned Helplessness 2. Latent Learning

टिपा लिहा : १. अध्ययनार्जित असहाय्यता, २. सुप्त अध्ययन.

C) Apply classical conditioning to examples of phobias, taste aversions, and drug dependency.

फोबिया, टेस्ट अँव्हरजन आणि ड्रग डिपेंडन्सी याची उदाहरणे अभिजात अभिसंधानाच्या द्वारे स्पष्ट करा.

(P.T.O)

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain the concept of sensory memory. Describe the types of sensory memory and Sperling's experiment.
वेदनिक स्मृती ही संकल्पना स्पष्ट करा. वेदनिक स्मृतीचे प्रकार सांगून स्पर्लिंगचा त्याविषयीचा अभिजात प्रयोग विशद करा.
- B) Describe short – term memory and differentiate it from working memory.
अल्पकालीन स्मृती विशद करा आणि कारक स्मृती पासून ती कशी भिन्न आहे ते सांगा.
- C) Describe the curve of forgetting. Explain the common reasons for forgetting.
विस्मरण वक्र विशद करा आणि विस्मृतीची सर्वसाधारण कारणे स्पष्ट करा.

Q.5

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain in detail the steps involved in conducting an experiment in Psychology.
मानसशास्त्रातील प्रयोग पद्धतीच्या पायऱ्या विस्तृतपणे स्पष्ट करा.
- B) Describe the functions of spinal cord and explain what happens in case of damage.
मज्जारज्जू ची कार्ये सांगा आणि त्याला इजा झाली तर काय होते ते स्पष्ट करा.
- C) Define learning. Identify the key elements of classical conditioning as demonstrated in Pavlov's classical experiment.
अध्ययनाची व्याख्या द्या. अभिजात अभिसंधानाचे प्रमुख घटक ओळखून ते पॅव्हलॉवने केलेल्या प्रयोगात कसे आहेत ते दाखवून द्या.
- D) Explain the process of long-term memory, including nondeclarative and declarative memory.
दीर्घकालीन स्मृतीची क्रिया प्रक्रियात्मक आणि निर्देशात्मक दीर्घकालीन स्मृतीसहित स्पष्ट करा.

FYBA-I-REG/ATKT-DEC-2022-SOCIOLOGY-I

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Write a detailed note on the 'Origins of Sociology' and its relation to other Social Sciences.

'समाजशास्त्राची उत्पत्ती' आणि इतर सामाजिक विज्ञानांशी त्याचा संबंध यावर तपशीलवार टिप लिहा.

B) Write a detailed note on 'Emile Durkheim'.

'एमिल डर्कहेम' वर तपशीलवार टिप लिहा.

C) What is 'Sociological Imagination'.

'समाजशास्त्रीय कल्पनाशक्ती' म्हणजे काय?

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Write a note on 'Variations in Family Structure: Traditional and Contemporary'.

'कौटुंबिक संरचनेतील फरक: पारंपारिक आणि समकालीन' यावर टिप लिहा.

B) Write a detailed note on 'Violence against Women and Children'.

'महिला आणि मुलांवरील हिंसाचार' या विषयावर सविस्तर टिप लिहा.

C) Write a detailed note on 'Varieties of World Religions'.

'जागतिक धर्मांचे प्रकार' यावर सविस्तर टिप लिहा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Define 'Culture'. What is the difference between 'Subculture and Counter Culture'?

'संस्कृती'ची व्याख्या लिहा. उपसंस्कृती आणि काउंटर कल्चरमध्ये काय फरक आहे?

B) Write a detailed note on 'Risk Society'.

'रिस्क सोसायटी' वर तपशीलवार टिप लिहा.

C) Write about 'Hunting and Gathering Societies' and "Agrarian Societies".

'शिकार आणि गोळा करणाऱ्या संस्था' आणि 'कृषी संस्था' बद्दल लिहा.

(P.T.O)

FYBA-I-REG/ATKT-DEC-2022-SOCIOLOGY-I

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Write a detailed note on 'Resocialization' and 'Political Socialization'.
'रिसोशियालायझेशन' आणि 'पोलिटिकल सोशलायझेशन' यावर सविस्तर टिप लिहा.
- B) Write a detailed note on Charles Horton Cooley's 'Looking Glass Self'.
चार्ल्स हॉर्टन कूलीच्या 'लुकिंग ग्लास सेल्फ' वर तपशीलवार नोट लिहा.
- C) Write a note on the 'Role and Agencies of Socialization'.
सामाजिकीकरणाची भूमिका आणि एजन्सी यावर टिप लिहा.

Q.5

Write Short Notes: (ANY TWO)

[20]

कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:

- A) Network Society
नेटवर्क सोसायटी
- B) Patterns of Marriage
विवाह पद्धती
- C) 'Industrial' and 'Post Industrial' society
'औद्योगिक' आणि 'उत्तर औद्योगिक' समाज
- D) 'Ethnocentrism' and 'Cultural Relativism'
'वंशकेंद्री' आणि 'सांस्कृतिक सापेक्षतावाद'

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय